

ROMÂNUL

Director
și Redactor resp
ILIE ARDELEAN

Progresul României prin ridicarea agriculturii

Horia, Cloșca și Crișan

Ţara românească este un teren bogat pe care l' răscotește plugarul cu râvnă și mădejde nemărginită în zile de mâine. Puterea apei și aerului zace în adâncul pământului cu miresme de pământ proaspăt umezit de ploaia dimineții. Cu cât atenția și paorelui este mai mare, cu atât fața de pământ este mai frumoasă și mai sigură. Până în prezent nu s' așezămintele soarelui și stâlpii de hotar ai țării.

Curățenia gândului și proșterirea sentimentelor ce înălță mințile și sufletul țării. Dumnezeu, care procură pâinea cea bună pe toate zilele, satisfacția lui și bobul sămănat a încolțit și mulțumirea lui că recolta bună îi va aduce boala recompensă pentru trudă de un an întreg, sunt deosebiții de mai bine pentru țara noastră.

Nu e destul lumină, nu e destul de activă clorofila? Nu e destul viață. Totul se prăpădește. Așa este asta în grădina de pomi și tot așa este și în viața socială unde unul împlineste rolul strângător de sevă nutritivă al rădăcinilor, iar celălalt rolul aducător de lumină al frunzelor.

Intenționează ucide planta, tot astfel și lipsa de îngrășământ. Agricultură noastră — țărănimia — trebuie luminată și satisfăcută economic.

Lumina i se va da prin răspândirea slovei și cunoștințelor de specialitate, iar satisfacția economică prin metodele de valorizare a produselor ei.

Risipind prin această îndoielă, nemulțumirea și împrumându-i încredere în munca sa, îi vom potența activitatea, o vom atasa celorlalte părturi sociale, s'o vom integra în complexul vieții de stat.

Rădăcinile satisfăcute ale pomului vor trimite cu voinție seva vieții ramurilor, căci dacă îmbelșugarea rodului depinde de felul cum lucrează ele, apoi satisfacerea lor le va ambiționa și mai mult și la anul vom rămâne noi înșine surprinși de ceea ce ne dă pomul îngrijit.

Nu trebuie să uităm însă ceva. Pe ramuri, acolo unde se produce fructul se așează din vreme, așteptând recolta, omidele. Acestea trebuie necondiționat curățite. Altfel fructele vor fi de bună seamă atacate de germenul putrefacției chiar înainte de maturitate.

La 18 Februarie a. c. s'au încheiat 153 de ani de când au fost trași pe roată Neculae Ursu-Horia și Ion Oargă-Cloșca doi fii români ai Ardealului a căror memorie, prin jertfa lor, străbate acum după mijlocul celui de-al doilea veac.

Rezmerița lor plină de curaj și de spirit de sacrificiu, este azi felurită comentată. Semnificația ei însă rămâne, obiectiv judecată, cu o valoare în care și azi zace un sens.

Numai de-am avea stăpânirea și înțelepciunea de a-l desprinde fără să ocolim stările de lucruri și adevărurile. Deviza lor a fost „dreptate”.

Ea este valabilă și astăzi. — după 153 de ani — și va mai fi încă cine știe câte sute de ani.

Acolo unde sunt orașele lor frânte cu siguranță că nici astăzi nu au astâmpăr, și mai stau să se ridice în bucățele și așchii pentru aceiași „dreptate” pe care au cerut-o.

Sensul jertfei lor se mai desface încă din veac în veac, și pentru a ne învăța că libertățile se cuceresc cu jertfe, și că numai puterea sacrificiului de sine — și nici odată lasitatea, — poate străbate atât de voinic prin secole.

Pentru atâția, pentru foarte mulți, scrâșnetul roții dela Alba Iulia, nu mai stăruie în urechi, fiindcă altfel n'ar fi cu puțință să nu verifică cu inimă largă și cuget curat, nedreptăți sociale care stăruie pe deasupra gropilor lor.

Centrul cooperativ internațional a precizat astfel principiile de bază ale cooperatiei:

1. Adeziunea liberă și voluntară care statornicește că oricine poate fi membru într-o societate cooperativă fără „îngrădire de culoare, de rasă sau de credință” și că tot cetățeanul trebuie să aibă libertatea de a se înscrie sau a rămâne în afară de mișcarea cooperativă, potrivit hotărârilor proprii sale voințe.

2. Controlul democratic care stabilește autonomia desăvârșită a societăților în raport cu viața economică națională și cu libertatea de dezvoltare, cari nu pot fi îngăduite decât de dispozițiuni legislative și legale statornicite față de întreaga comunitate și luate în interesul acesteia. Elementul de bază al ocărnuirei democratice: regula „un cetățean, o voce” este la temelia consti-

tuției cooperative și se aplică fără deosebire de sex.

3. Risturna asupra cumpărărilor generalizată sub formă de „împărțire între societari a beneficiilor rezultând din operațiunile societății” înfățișează metoda prin care goana după profit în comerț și industrie și chiar noțiunea însăși de profit este îndepărtată și care constituie nu numai temelia economiei cooperative, dar chiar practica prin care se deosebește de sistemul actual al economiei capitaliste.

În aceste trei principii se cuprinde întreaga filozofie a mișcării cooperative. Născută din strădaniile pionierilor, de săvârșită prin eforturile muncitorilor și muncitoarelor din multe țări, ea s'a cristalizat în jurul planurilor țesătorilor din Rochdale de la 1844, — într'un nou sistem economic. Principiul interesului strict li-

mitat al capitalului este corolarul eliminării profitului individual prin metoda repartiției beneficiilor, potrivit cu partea de contribuție a societăților la realizarea acestor beneficii.

Este deasemenea o încercare pentru statornicirea prețului just în vânzarea produselor necesare traiului și în scopul limitării interesului capitalului.

Țința inițială urmărită de Pionieri. Instituirea libertăților lor economice și a independenței lor sociale — i-a silit să stabilească regula că societatea cooperativă trebuie să observe o desăvârșită mentalitate politică și religioasă față de toți societarii, cu prilejul discuțiilor și în relațiunile dintre societate și membrii ei, dispozițiuni cari departe de a elimina gândirea și acțiunea în aceste chestiuni vitale, apără independența individului și a colectivității, îngăduind largirea cercului societărilor în măsura justificată de interesele organizațiunii economice.

Principiile esențiale ale mișcării cooperative

Centrul cooperativ internațional a precizat astfel principiile de bază ale cooperatiei:

1. Adeziunea liberă și voluntară care statornicește că oricine poate fi membru într-o societate cooperativă fără „îngrădire de culoare, de rasă sau de credință” și că tot cetățeanul trebuie să aibă libertatea de a se înscrie sau a rămâne în afară de mișcarea cooperativă, potrivit hotărârilor proprii sale voințe.

2. Controlul democratic care stabilește autonomia desăvârșită a societăților în raport cu viața economică națională și cu libertatea de dezvoltare, cari nu pot fi îngăduite decât de dispozițiuni legislative și legale statornicite față de întreaga comunitate și luate în interesul acesteia. Elementul de bază al ocărnuirei democratice: regula „un cetățean, o voce” este la temelia consti-

tuției cooperative și se aplică fără deosebire de sex.

Centrul cooperativ internațional a precizat astfel principiile de bază ale cooperatiei:

1. Adeziunea liberă și voluntară care statornicește că oricine poate fi membru într-o societate cooperativă fără „îngrădire de culoare, de rasă sau de credință” și că tot cetățeanul trebuie să aibă libertatea de a se înscrie sau a rămâne în afară de mișcarea cooperativă, potrivit hotărârilor proprii sale voințe.

2. Controlul democratic care stabilește autonomia desăvârșită a societăților în raport cu viața economică națională și cu libertatea de dezvoltare, cari nu pot fi îngăduite decât de dispozițiuni legislative și legale statornicite față de întreaga comunitate și luate în interesul acesteia. Elementul de bază al ocărnuirei democratice: regula „un cetățean, o voce” este la temelia consti-

tuției cooperative și se aplică fără deosebire de sex.

3. Risturna asupra cumpărărilor generalizată sub formă de „împărțire între societari a beneficiilor rezultând din operațiunile societății” înfățișează metoda prin care goana după profit în comerț și industrie și chiar noțiunea însăși de profit este îndepărtată și care constituie nu numai temelia economiei cooperative, dar chiar practica prin care se deosebește de sistemul actual al economiei capitaliste.

În aceste trei principii se cuprinde întreaga filozofie a mișcării cooperative. Născută din strădaniile pionierilor, de săvârșită prin eforturile muncitorilor și muncitoarelor din multe țări, ea s'a cristalizat în jurul planurilor țesătorilor din Rochdale de la 1844, — într'un nou sistem economic. Principiul interesului strict li-

Creșterea porcilor

Rasa mangalița

Este rasa de porci cea mai răspândită în țara noastră, creșcându-se atât de micii cât și de marii proprietari. Porcii din această rasă au un cap potrivit de lung, fruntea cu botul aproape în linie dreaptă, botul puțin ascuțit, urechile de lungime mijlocie și aplecate puțin înăuntru. Corpul este bine făcut, spinarea puțin încovoiată, iar pânțele se apropie de pământ. Crupa este cam defectuoasă, iar corpul este acoperit cu un păr creț și de culoare albărie.

Există porci mangalița cu părul negru și mangalița cu părul roșcat, dar aceste două varietăți sunt mai puțin răspândite.

Porcul mangalița produce foarte multă grăsime (atât slănină cât și osânză). Dintr'un porc bine îngrășat, când îl tăiem, mai mult de jumătate din greutatea lui este numai grăsime, restul fiind carne, mafe, piele și altele. Un porc gras are pe spinare o slănină de cel puțin 15 cm. grosime.

Porcul mangalița este cel mai bun pentru micul crescător. El merge toată ziua la pășune, unde găsește cea mai mare parte din hrană, acasă primind puțină grăunțe, țărățe sau resfuri dela bucătărie.

Cu porcii mangalița trebuie înlocuiți toți porcii de rasă comună ce populează întinsul țării noastre.

Porcului mangalița îi priește tot atât de bine la câmpie, cât și la deal sau munte. Nu-i trebuie decât o cocină bună pentru timpul iernii, căci vara stă sub orice adăpost, numai umbră să aibă.

De asemenea porcul mangalița este destul de rezistent

la boli, iar pentru a crește sau a se îngrășa cu un kg. îi trebuie 3,5-4,5 kg. grăunțe, în timp ce porcii comuni necesită pentru aceeași sporire de greutate, de două ori mai multe grăunțe. Porcii mangalița se pot pune la îngrășat și imediat după încercare, atingând la vârsta de un an o greutate de 150 kg. Pentru a obține grăsime și mai multă putem ține porcii la pășune, la ghindă sau la jir, până la vârsta de un an, când puși la îngrășat, în 5-6 luni ajung la o greutate de 200-250 kg. Ca să atingă această greutate, porcii mănâncă în perioadă de îngrășare, 4-600 kg de grăunțe (uruială de orz și porumb). Câștigul este ușor de socotit, căci 1 kg de porumb costă 3 lei, iar 1 kg. de porc viu se vinde cu 20-23 lei.

Scroafele față între 4-8 purcei odată (în mijlociu 6), dar sunt scroafe cari față 8-9 și chiar 10 purcei.

Alegând pentru prăsilă numai scroafe ce au frați mulți, reușim cu timpul să ridicăm numărul purcelor la o fațăre. La școala de agricultură din Lugoj, media fațării celor 30 de scroafe este de 6-8 purcei, de două ori pe an.

De prima dată scroafele nu să dau la vier înainte de un an, chiar dacă sunt bine dezvoltate. Mulți crescători recomandă că din prima prăsilă a unei scroafe să nu se oprească purcei de prăsilă.

În mod obișnuit purceii cântăresc la naștere 1,2-0 kg. iar la înșărcare (8 săptămâni) 10-12 kgr.

Porcul mangalița se crește pentru cantitatea mare de grăsime ce o dă, împlinind cea mai mare nevoie a țaranului român.

dență profundă între membrii ei din întreaga lume; îngăduie printr'o asociațiune internațională stabilirea unui echilibru în domeniul economic între necesitățile și resursele de pe glob.

II. Îndepărtează capitalul dela dictatură în viața economică și pune în locul său Asociațiunea omenească, pe baza unei participări mutuale și active la întreprinderi.

III. Acordă consumatorilor salariați, împreună cu deviza sa economică „rîsturna asupra cumpărăturilor“ un avantaj financiar imediat și un prilej de independență.

IV. Asigură, între altele, producătorilor agricoli, indoitul avantajului de a nu fi speculat la cumpărăturile de mașini, unelte și alte materiale și de a și desface propriile lor produse cu un beneficiu rezonabil fără exploatarea consumatorului.

V. Ea prezintă o însemnătate de nelăgăduit pentru o foarte mare parte a colectivității, indiferent de rangul social sau de condițiunea de traiu, fie ea modestă sau îmbelșugată.

VI. Ea dă funcționarilor săi

Mare eveniment muzical

Concertul

Societății Corale
„ARMONIA“

În seara zilei de 6 Martie a.c. va avea loc în sala Palatului Cultural, concertul coral, acompaniat de orchestră, al Soc. Corale „Armonia“ de sub înaltul Patronaj al P.S.S. Episcopul Andreiu el Aradului.

Programul foarte bine întocmit constă numai din alese, bucăți de compozitorii români. Astfel se vor cânta bucăți din: Gh. Dina, Iacob Mureșanu, Dr. Augustin Bena, Dr. Leonida Domide, Dr. Emil Montșia, etc.

Fiind vorba de o manifestație muzicală unică în felul ei, la care colaborează 120 persoane sub conducerea Dlui Profesor Ion Lipovan, ne facem o plăcută datorie să atragem atențiunea Onor. Public și să-l invităm a lua parte în număr cât mai mare, prețul biletelor fiind accesibil tuturor.

Începutul la orele 9 seara.

ARAC.

Pentru proprietarii de imobile pt. clădiri noi

Proprietarii cari construiesc imobile noi, sunt obligați să dea declarații de impunere în termen de o lună dela data de când clădirea a fost terminată și a devenit locuibilă.

În caz că, proprietarii nu dau această declarație, impunerea se face din oficiu, aplicându-li-se pe lângă impozitele respective și o amendă egală cu un sfert din impozitele stabilite, în cursul anului iar când anul financiar a expirat amendă este egală cu împătritul impozitului.

Dacă imobilul în cauză intră în prevederile de scutire ale legii contribuției directe, proprietarul trebuie să ceară și scutirea de impozite, căci această scutire prevăzută de legea contribuției directe se dă numai la cererea contribuabilului, iar nu din oficiu, nefiind de ordine publică.

Intensificarea relațiilor comerciale Anglo-române

D. Mițu Constantinescu
invitat la Londra

„Daily News Summary“ publică informația că d. Mițu Constantinescu, guvernatorul Băncii Naționale a României a fost invitat de Banca Angliei să vină la Londra în luna Aprilie, pentru a discuta intensificarea relațiilor comerciale dintre Anglia și România.

Articolul adaugă că guvernatorul Băncii Naționale a României, prin activitatea sa, câștigă încrederea cercurilor financiare din Londra.

soluția problemei ce în interesează, salarii și condițiuni generale de muncă, reprezentând maximum de avantajii posibile în actuala situație economică.

Invoelile agricole și reglementarea

O problemă de actualitate

O problemă de actualitate, care cere să fie atent studiată și rezolvată neîntârziat, este problema invoelilor agricole.

De la o vreme, excelese proprietarilor de pământ în legătură cu aplicarea acestor invoeli, a provocat o atmosferă grea în rândurile țărănimii, care se vede, pe zi ce trece, mai încâtușată, mai lipsită de libertate și de plată justă a muncilor prestate.

Fenomenul reîntoarcerii țărănimii noastre la epoca de iobăgie dinaintea exproprierilor, nu trebuie să fie neglijat de oamenii cu răspundere din fruntea treburilor publice.

Neglijat sau incurajat, acest fenomen poate crea o nouă stare de lucruri în pătura țărănimii, care să ducă la nașterea unui curent de împotrivire față de abuzul marilor proprietari, curent periculos în actualele împrejurări.

Evoluția invoelilor agricole este interesant să fie subliniată. Cu cât mica proprietate s'a sfârșit, trecând în mâinile marilor proprietari, cu atât invoiala agricolă s'a transformat dintr'un contract oneros, într'o adevărată nenorocire pe capul țaranului.

Dacă altădată, invoiala agricolă consta în plata muncii depuse pe pământul proprietarului care echivala cu împărțirea după invoială a produselor agricole între proprietar și muncitorul țaran, astăzi invoiala nu se mărginește numai la munca prestată pe moșie ci și la alte obligații umilitoare pentru țaran.

Pentru exemplificare, luăm un caz petrecut în jud. Olț, comuna Justavăț:

Pentruca munca unei moșii de patru pogoane, la care țaranul vine cu brațele și cu vitele lui, proprietarul mai pretinde pentru ca să-și împartă produsul cu muncitorul pământului, următoarele:

- două zile cu carul;
- patru zile cu brațele;
- patru care de bălegar duse la câmp;
- patru care de piatră aduse proprietarului;
- fasonatul unui stângen de lemn în pădure;
- un pogon arat, semănat, grăpat, plivit, secerat și dus la mașină;
- o anumită cantitate de porumb transportat gratuit la oraș.

Și cazul acesta uluitor nu este unic. În afară, deci, de munca depusă pe cele patru pogoane,

țaranul este obligat să mai presteze serviciul aproape 2000 Lei pe pogoane, pentruca să poată bucura de jumătate din rodul pământului muncit.

Această stare de lucruri trebuie să înceteze și să va înceta.

Invoiala agricolă va trebui să însemneze unli de dreptate pentru țărimea rămasă fără pământ și nici de cum să act de umilire sau de sculare a muncii maselor rurale.

Statul are nevoie de țaran sănătos și liber de unul istovit de căciile unor proprietari păreți sau umilit subvara unei noi iobăgi.

Conducătorii politici și spirituali ai acestei țări trebuie să examineze această problemă și să rezolve neîntârziat, față o socotim ca unaștre cele mai de actuate.

Pentru bunul merialtării, pentru păstrareaa stărbilită a liniștii de care atâta nevoie înăurului acest Stat, se cere imediată reglementare invoelilor agricole, în fața obligativității proprietarului de pământ, care nu mai pretinde țaran muncitor decât munca obicinuită, drept echivalent al împărțirii produselor.

Se institue un control fiscal preventiv pe ca statul să între în năntatea drepturilor

D. Mircea Cancicov, ministrul finanțelor, a hotărât luarea unei serii de măsuri, cari să evitate evaziunii fiscale.

Se intenționează instituirea unui control fiscal preventiv represiv aplicat până în prezent nedând rezultatele scontate.

Drepturile Statului vor fi modulate astfel încât, modul acesta asigurate, contribuabilul nu va mai lipsi dela datoria cetățenească.

URANIX

Cinematograf de premie

Telefon: 12-32

5, 7.15, 9.15 seara

„Farmecul Boemii“ („Te iubesc...!“)

În rolurile principale

Jean Kiepu

și

Marta Egge

MUZICA:

Puccini și Robert

Țăranul

Țăranul este o specie de om care nu măsoară timpul cu măsura scurtă și diformantă a unei vieți. El judecă, vede și trăește prin generații puse cap la cap, precum națiunea însăși. Țăranul se identică în totul cu națiunea și el judecă totdeauna ca și cum ar avea să trăiască nu o sută, ci o mie de ani. El judecă și răbdă în om în om, din viața de om în altă viață, și se uită în urmă sau înainte, este strâmbos ca și peste strănepoți, ca și cum ar sta undeva sus, peste timp și ar privi înapoi și înspre ceiace vine.

Pentru țăran o întâmplare bună sau rea nu este socotită în raport cu ceiace este azi, adică în prezent, ci se profilează, băstrându-și proporțiile pe sute de ani.

El a îndurat, fără să-și lărdă răbdarea mii de ani în șir, și dela ai lui și dela streini, privind mereu înainte, fără să se grăbească. Așteaptă ceiace îl privește direct, cu un fatalism care ține de concepția cosmică a tot ce se întâmplă, ca și cum tot ce este cu el face parte din elementele și întâmplările fără de întoarcere ale naturii.

El nici odată nu a fost interesat în chestiunile mari de beneficii personale, ci a fost solidar întotdeauna cu clasa lui a căta vreme cât a rămas și a făcut parte din ea. A manifestat resemnarea și așteptarea cu o cumințenie așezată și docilă, cu care numai ființele de greutate mari și de destine nedrepte și perpetue, suportă viața.

Și-a dorit mereu o viață mai bună, și s'a așteptat ajutor pentru aceasta, dovedind atunci când cineva îi sprijină o mare putere de a se ridica, o mare energie creatoare.

Când nu l'a ajutat nimeni, și când l-au uitat toți, el nu s'a supărat fiindcă orice este sau ar fi, nu poate însemna pentru el mai mult și mai greu decât este în oricare timp prezent.

Nu mai atunci când i se atacă acel puțin și minim de care el are nevoie pentru a trăi simplu ca orice vietate a pădurilor sau a câmpului, se scutură și se revoltă cu toate puterile instinctului. Dar și atunci mai ales îndârjit de gândul copiilor lui, pe care-i vede suferinzi și slăbiți, și cărora vrea să le asigure viața cu orice chip pentru a prelungi clasa lui țărănească înainte, cât

mai înainte, până ce va ajunge să vadă odată și odată răsăritul unei dreptăți.

De obicei așteaptă însă în liniște trecerea tăcută a veacurilor peste mizeria lui tihnită și plină de calmă filosofie.

Uneori prin bezna care-l înconjoară i se arată și lui o geană de lumină de care se prinde și spre care se uită de atâtea ori cu desnădejde și uneori cu acea neîncredere pe care o au toate ființele obișnuite fiindcă ele au ajuns să nu mai creadă în nimic. Atunci el bănuiește și ne-deprins cu bunătatea altora, se încurcă și, fie că crede tocmai în acel care nu merită, fie că nu crede în nimeni. E ușor de înșelat fiindcă nici odată nu se știe cum poate fi atunci când nădejdea i s'ar împlini, și fiindcă se prinde de fiecare fir de pai că în sufletul lui tot speră să vie odată și odată și o zi care i se cuvine.

Apoi, odată înșelat încoace și încolo, de unul și de altul, se închide în el, neîncrezător în nimeni și așteaptă alt noroc și rândul altor oameni, adică, alte generații.

Țăranul are timp să aștepte. El merge încetșor cu carul cu boi, nu cu automobilul și cu 100 km. pe oră.

De ajuns, acolo unde merge, tot ajunge odată și odată, dacă nu el, cel puțin feciorii sau rsă-strănepoții lui.

Dar de rupt carul în drum, din accident de circulație nu și-l rupe. Și-l rup alții, pe care el îi ridică din șanțul șoselei, îi așază calm în care și-i duce la primul spital.

Țăranul nu se sperie azi de automobilul care trece ca vântul pe lângă el, cu toate că nu înțelege cum de merge și de ce aleargă așa de iute. Dar el compătimeste pe cei dinăuntru, și de multe ori cu drept cuvânt.

Țăranul a intrat în așteptare. Țăranul are timp și a văzut mulți stăpâni trecând asupra lui, și apoi disparând fără urme. („DREPTATEA“)

O BINEFACERE : PACEA!

Pace!... Tăcere!...

Acestea sunt cuvintele de ordine în interior, după ani de frământări politicianiste cari degeneraseră în ultimul timp în adevărat război civil dintre diferite tabere politice.

Oameni cu aceleași interese de susținut — de exemplu țărănimea — i-am văzut desbinați în zeci de tabere contrare, în jurul câte unui șef — plin de ambiții și de sine, dar în multe cazuri gol de înalt suflet românesc; așa de gol, încât cei interesați simțiau trebuința a-l masca cu eticheta națională, iar conștiințele cetățenilor mai puțin luminați erau amestecate cu fumul unor formule mistice.

Ne-a fost dat să înregistrăm și propagarea unui fel de comunism de dreapta, făcută sub vraja cântecelor atâțătoare și la adăpostul tricolorului național.

Țărănimea noastră cumință și harnică se zăpăcise. Dar, nu numai țărănimea...

Funcționari plătiți de stat, i-am văzut propagând altă politică decât a Statului. A se nota: **altă politică**, ceea ce frizează trădarea, nu alte metode, ceea ce de fapt constituie, normal, deosebirea între diferite părți de ordine.

Cu autoritatea lor de funcționari, cu îndemnarea dată de învățătură, aceștia se foloseau de mizeria unei părți din populație și de prostia ei, pentru a o câștiga în direcția unei politici contrare statului.

De lângă funcționarii administrativi, n'au lipsit dela această acțiune nici unii preoți, cari în plus luau jurământul de credință dat sau datorat Țării și Regelui. N'au lipsit nici unii dintre învățători și profesori cari, apropiindu-se prea intim de elevi, pe puntea pasiunii politice josnice, violau în mod sadic un organism nepregătit pentru orizonturi sociale, răpind astfel libertatea de dezvoltare a tinerelor generații și pregătindu-le pentru anarhie și imoralitate.

Dumnezeu care veghiază

CORSO Cinematograf de premiere Telefon 20-65
Reprezentății: 3, 5, 7.15 și 9.15

Filmul recordurilor

Iluzia cea mare (La Grande Illusion)

Ne-a arătat viața prizonierilor aliați în lagărele germane

Regia: **Jean Renoir**

**Erich von Stroheim, Jean Gabin,
Dita Parlo și Pierre Fresnay**

Jurnal Paramount

Poșta
Administrației

CĂTRE ABONAȚI!

Facem un călduros apel către abonații noștri cari n'au plătit abonamentul pe anul 1938, rugându-i să achite.

Ziarul nostru neprimind nici un fel de ajutor din partea nimănui și fondul ziarului fiind de mult epuizat, apariția gazetei noastre întâmpină mari greutăți.

Rugăm pe d-nii abonați cari apreciază necesitatea apariției acestui ziar de luptă pentru interesele țărănimei, și cari au puțința, să ne trimeată abonamentul la administrația ziarului: Arad, str. V. Goldiș Nr. 6.

Și-au îndeplinit datoria lor, plătind abonamentul pe anul 1938, următorii d-ni:

Soporan Ion, Șiclău, Lei 50.
Ion Simicbean, Zărand „ 100.
Cirici Aurel, Arad „ 100.
Ing. Moșet C-tin „ „ 200.
Dr. Drincu Ioan „ „ 200.
Dr. Văfian Titus „ „ 200.
Dr. Pop Alex. „ „ 200.
Virgil Antonescu „ „ 200.
Dr. Crișan Gh. „ „ 100.
Dr. Papp Teodor „ „ 200.
Dr. Cornel Luțai „ „ 200.
Dr. Raicu Aurel „ „ 200.
Dr. C. Iancu „ „ 200.
Dr. Miron Butariu „ „ 200.
Dr. Boțioc Alexa „ „ 200.
Dr. Truia Bujor, sprijin „ 160.

la destinul nostru, a lucrat prin mâna înțeleptului nostru Monarh și ne-a dat pacea și tăcerea, de care avea așa de mare lipsă organismul sdruncinat al Patriei.

Măine, când țara însăși năvălită și cu moralitatea refăcută își va relua cursul normal al vieții; vom păși la construcția României noi, în care să domnească dreptatea pentru toți.

Dreptate socială! Iată lozincă de viitor.

Azi, dacă n'am fi prea mici și prea departe, am spune iubitelui nostru Rege, că răsuflem ușurați, împreună cu poporul, de pacea pe care Inalta Sa grijă de Neam ne-a dat-o exact când trebuia.

Și au inima plină de devotament ne-am exprima o singură grijă că pacea dăruită să dureze destul timp pentru extirparea radicală a cuiburilor de anarhie și redresarea normală a Națiunii.

Ion D. Ungureanu

**Citiți și
răspândiți
„Românul“**

**Duminecă 27
Feb c., seara
la orele 9**

VA APARE

Românul

Ediție specială

SPORT

D. Mussolini va retrage trupele din Spania și va căuta o apropiere de Anglia

Svonurile după cari d. Mussolini ar fi decis rechemarea din Spania a trupelor italiene snt confirmate de către redactorii diplomatici ai ziarelor „Daily Express“ și „Daily Herald“. După cel dintâi, este probabil ca săptămâna viitoare să ne așteptăm la o desfășurare dramatică a situației europene. Nu numai că Ducele va retrage milițienii săi din Spania, dar se va începe în acelaș timp, o eră de relațiuni amicale cu Anglia.

Colaboratorul lui „Daily Herald“ afirmă pe de altă parte că origina schimbării de atitudine a d-lui Mussolini ar fi provocată de politica germană prea dinamică din Europa. De de altă parte politica de intervenție în Spania s'a dovedit costisitoare, fără să aducă rezultate decisive. Ducele este în imposibilitate de a spune

bolșevic“ a dispărut, că Italia și-a îndeplinit sarcina și că se poate retrage onorabil din luptă“. Pe de altă parte „Manchester Guardian“ este de părere că graba manifestată de Italia pentru a colabora cu Anglia și Franța la represiunea activității flolei și aviației naționaliste spaniole se explică prin dorința d-lui Mussolini de-a retrage trupele italiene care combat în rândurile generalului Franco. Este sigur — scrie ziarul liberal — că d. Mussolini oricât de puțin ar respecta drepturile, trebuie să reflecteze serios înainte de-a trimite o nouă armată în Spania, tocmai acum când pericolul german în Austria este din ce în ce mai amenințător. Intr'adevăr dacă d. Mussolini pierde Austria atunci pierde întreaga Europă.

... că „pericolul

Pace sau război, Franța sau Germania

Am spus-o de atâtea ori că, în luptele politice din România, se dispută nu numai problema democrației și aceea a naționalismului totalitar, ci odată cu acestea, și pacea sau războiul. În manifestul nostru lansat către alegătorii din județ cu prilejul alegerilor județene din vara anului trecut, am spus răspicat: „*Cine vrea pace, votează partidul național-tărănesc*“.

În adevăr țările democratice ca Franța, Anglia și Statele Unite se străduiesc din toate răspunerile să mențină pacea între popoare. În consecință ele vor să se mențină și să se respecte actualele așezări geografice ale statelor, actualele granițe.

Țările totalitare, ca Germania, Italia și Japonia, sunt pentru stricarea așezărilor de azi. Ele vor colonii, vor posesiuni, ele urmăresc lărgirea hotarelor lor. Acolo însă unde aceste popoare vor să năfigă drapelul lor trăesc sau stăpănesc alte popoare. Acestea se vor împotrivi cutropitorilor. Agresiunea și împotrivirea înseamnă război mai cu seamă că și una și alta va recurge la tun, mitralieră, tanc, aeroplan, bombe și gaze ucigătoare.

Germania vrea cu orice preț prietenia României. Nu de dragul nostru al Românilor, căci nemții țin la noi cu aceeași dragoste ca și ungurii, ci — cum foarte bine a spus-o d. prof. Mihai Ralea într'un articol din „Dreptatea“ — pentru petrolul nostru. Cele mai însemnate izvoare de petrol de pe întregul pământ se găsesc în Statele Unite, Rusia, Mexic și România. Pentru Germania petrolurile din primele trei state sunt inaccesibile. Cel mai ușor ar putea să aibă petrolul românesc, mai cu seamă că aci la noi sunt oameni și partide politice cari fac politică germană în țara românească.

Războiul cel mai apropiat va fi războiul mașinelor, Dar mașinile consumă benzină iar benzina se obține din petrol.

Germania alături de care se află Italia (până când?) și Japonia, nu va putea porni nici războiul de răzburare contra Franței și a celorlalte state din Antantă, nici războiul de cuceriri, la care râvneste, până nu va avea asigurată aprovizionarea cu petrol românesc.

Asta cum s'ar putea face? Simplu! Prin aba-

terea României de pe linia ei tradițională, deslipindu-o de aliații săi firești: Franța, Anglia și Statele Unite, și alierea ei cu Germania.

Iată că se confirmă înțeleapta vorbă a dlui *Iuliu Maniu*, care spunea mai deunăzi că a rupe România de aliații săi pentru a o duce la Berlin e cea mai mare crimă.

Desigur căi astfel am da posibilitate Germaniei să năceapă măcelul. Fără noi nu-l poate. Pe conștiința acestui popor blând de Români ar apăsa păcatul unui nou și fioros carnagiu. Pe conștiința generației de azi ar apăsa păcatul unei noi îngeuncheri a acestui popor abea liberat, căci după ce s'ar termina cu actualii noștri aliați ar veni rândul la noi, aceia cari punem petrolul pe foc.

De aceea România trebuie să năteagă că rămânerea — în materie de politică externă — pe drumul tradițional, păstrarea democrației, care ne leagă de marile puteri aliate, și pășirea pe calea progresului economic și social în interior, prin ridicarea claselor producătoare, înseamnă păzirea păcii și a României întregite. *Ilarie Deleanu*

Noi, colonel Dobriceanu Mihail, Prefectul județului Arad,

Pentru asigurarea unei desăvârșite liniște și ordine pe întreg teritoriul județului și Municipiului Arad,

În temeiul art. 61, 85 și 87 din Legea Administrativă și art. 67 din Legea Poliției Generale,

Ordonăm:

Art. I. Sunt interzise în tot cuprinsul județului și Municipiului Arad:

1. Orice întruniri publice, fie în loc deschis, sau în localuri închise, fără autorizațiunea noastră prealabilă scrisă.

2. Formațiunile paramilitare în scop politic ca și în acțiuni de propagandă, în orice scop ar fi făcute.

3. Afățarea urei, sau luptei de clase și atacarea instituțiilor de bază ale societății și Statului actual, prin orice mijloc s'ar produce.

4. Manifestările de orice natură și prin mijloace, cari constituiesc sfidarea, sau provocarea simfământului național, ca:

a) Lipsa de respect față de drapelul național;

b) Lipsa de respect față de limba oficială;

c) Acte de necuviință, sau propagandă contra religiei de Stat și celor ce o slujesc;

Prefectura Județului Arad

Ordonanța Nr. 21

d) Acte sau fapte care semnifică dispreg, sau batjocură față de Statul român, față de instituțiunile lui fundamentale și față de istoria națională;

e) Orice act sau fapt cu semnificație de propagandă tinzând la schimbarea actualelor fruntării, sau la afățare la nesupunere, sau lipsa de respect a minorităților etnice față de Statul român.

5. Întrunirile nocturne, sau clandestine. Orice întrunire, autorizată de noi în prealabil, în orice scop ar fi făcută să fie terminată la ora 19. Se exceptează serbările asociațiilor cu caracter cultural, recunoscute persoane juridice, conferințele, precum și convocările consiliilor, sau comitetelor de conducere ale persoanelor juridice legal recunoscute.

6. Întrebuințarea uniformelor și insigniilor de către membrii oricărui partid, sau formațiune politică — în manifestările lor publice.

7. Orice manifestări, prin orice mijloace, care ar duce la desfrământarea formei de guvernământ sau instituțiilor fundamentale ale Statului.

8. Orice activitate de presă cu caracter de clandestinitate și în scop politic, sau social. Nu se va putea publica în ziare:

a) Nici o informație despre viața de partide, întrevederi, constături, deplasări, etc;

b) Nici o declarație politică a nici unui om politic;

c) Nici un comentariu asupra actelor guvernului;

d) Reportajii senzaționale, sau :fățări între cetățeni fie prin articole de ziare, fie prin desenuri, caricaturi, etc;

e) Orice critică personală la adresa oricărui dintre membrii actualului guvern;

f) orice manifest, sau broșură cu caracter politic;

g) Clișeele foștilor oameni politici;

h) Nici o știre relativa la intrarea în noul Guvern a vreunei a te personalități, decât atunci, când va apare în Monitorul Oficial;

i) Nici o critică la adresa instituțiilor fundamentale ale Statului și nici o știre privind apărarea Națională sau siguranța Statului.

Orice produs de presă pentru a apare, trebuiesc să fie autorizat de cenzură și să menționeze tipografia în care s'a tipărit.

Este oprită deasemenea colportarea oricărui produse de presă, cari nu întrunesc condițiunile mai sus prevăzute. Prin presă se înțelege — în afară de tipar — orice mijloc de multiplicarea scrisului.

9. Este interzisă de a se vopsi semne electorale, precum și apeluri la alegători, etc., pe zidurile și gardurile edificiilor publice, în piețe și

gări, pe trotuare, balustrade, poduri, stâlpi de telefoane, telegraf, ai întreprinderilor lectrice, precum și pe clădirile particulare.

Art. II. Infracții se vor pedepsi cu închisoare potrivit legilor din Codul Penal Regele Carol II., din Legea pentru primirea unor infracțiuni contra liniștei publice și din Legea pentru apărarea ordinii de Stat, iar contravenienții la faptele mai sus enumerate și cari nu se încadrează în textele susmenționatele legi și al Codului Penal, se vor pedepsi cu amendă de 500 lei, dacă faptul s'a petrecut pe teritoriul comunelor rurale și de 500 lei când el s'a produs pe teritoriul Municipiului Arad.

Contravenienții la punctul din articolul precedent, pe lângă amenda ce li se vor aplica vor mai fi obligați să suporte și toate pagubele ce au cauzat, precum și cheltuielile oventite cu distrugerea acestor semne, sau așișe

În caz de recidivă, infracțiilor, respective contraveniențelor, li se vor aplica pedepsele maximă prevăzută de Codul Penal Regele Carol II., și alte Legi, pentru fapta comisă.

Art. III. Organele poliției, organele jandarmeriei, dâii pretori și notari sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor prezentei ordonanțe. Infracții se vor înainta cu acte dresate, sub stare de arest, Parchetului, iar semnele și afișele vopsite și interzise prin punctul 9., dela art. I. de prezenta ordonanță se vor distruge.

Art. IV. Procesele dresate de organele de mai sus, în baza prezentei ordonanțe, fac te vadă deplină în justiție, până la înscrierea lor în fals.

Art. V. Prezenta ordonanță intră în vigoare în ziua afișării și publicării ei în Buletinul Oficial al județului.

Dată în Cabinetul nostru, la 11 Februarie 1938, în Arad.

Prefectul județului:

Col. M. Dobriceanu ss.

Subprefectul județului:

Dr. Alexandru Peter ss.

Secretarul gen. al județului:

Dr. Ioan Nichin ss.

Sprrijiniți

ziarul Românul

plătind abonamentu

pe anul 1938

Administrator:

Gheorghe Merlea

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

str. V. Goldiș (f. Românilor) Nr. 6

PUBLICAȚIUNILE se primesc la adm.

ABONAMENTUL:

Pentru 12 luni 100 Lei pe an

Pentru 6 luni 200 Lei pe an

Pentru instituții Pe un an 1000

În străinătate dublu.

Cassa de Păstrare a județului Arad

Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 14 din 7 Iulie 1934

Convocare:

Domnii acționari ai Cassei de Păstrare a Județului Arad cu sediul în Arad, sunt convocați la a

LXVII-a adunare generală ordinară

pentru ziua de 21 Februarie 1938, ora 17 p. m. la sediul institutului nostru în Arad, (Bul. Reg. Maria 22—24).

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală, prezentarea bilanțului și a raportului Consiliului Cenzorilor pe anul 1937, aprobarea bilanțului, hotărârea asupra repartizării beneficiului net și descărcarea de gestiune pe exercițiul anului 1937.

2. Eventuale propuneri din partea acționarilor. Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunarea generală, își vor depune acțiunile contra chitanță la casieria principală a institutului nostru în Arad, până la 19 Februarie 1938 ora 12 a. m.

Arad, la 5 Februarie 1938.

Consiliul de administrație

PALATUL CULTURAL

Joi 24 Februarie ora 9 seara

Va fi dat de MARELE VIOLINIST supranumit Dracul în persoană

JEAN PROȘTEANU

După Paganini cel mai mare violinist al lumii!

Un mare CONCERT de VIOLINĂ

Serată de Paganini